

Informacija o zahtjevu Saveza sindikata Crne Gore da se regulišu međusobni odnosi u vezi sa Memorandumom o načinu i dinamici isplate otpremnina licima za čijim je radom prestala potreba u periodu od jula 2000.godine – decembar 2007.godine br.0401-5046

Vlada Crne Gore je 4. jula 2008. godine sa Savezom sindikata Crne Gore, potpisala *Memorandum o načinu i dinamici* isplate otpremnina licima za čijim je radom prestala potreba u periodu od jula 2000.godine – decembar 2007.godine br.0401-5046 (u daljem tekstu: **Memorandum**). Njime je utvrđeno da su se tadašnje Ministarstvo zdravlja, rada i socijalnog staranja i Savez sindikata Crne Gore sporazumjeli da se svim licima za čijim je radom prestala potreba u navedenom periodu, a koja nijesu ostvarila pravo na isplatu otpremnine, ista isplati u iznosu od po 1.926,55€, te se Ministarstvo obavezalo da uplatu za tu namjenu izvrši na žiro račun Fonda solidarnosti Saveza sindikata Crne Gore u iznosu od 16,5 miliona eura, nakon čega je Sindikat preuzeo obavezu distribucije sredstava po opštinama do krajnjih korisnika. Nadalje, u uvodnom dijelu Memoranduma opisan je povod njegovog zaključenja, tj. teški materijalno socijalni položaj lica za čijim radom je prestala potreba u bivšim društvenim preduzećima u periodu jul 2000.godine – decembar 2007.godine, a koja nijesu ostvarila pravo na isplate otpremnina u toku procesa restrukturiranja i privatizacije ovih preduzeća – do osnivanja Fonda rada. Neisplaćena potraživanja zaposlenima kojima je prestao radni odnos usljed stečaja, dužni su bili da prijave u stečajnu masu.

Nakon potpisivanja Memoranduma, tadašnji ministar zdravlja, rada i socijalnog staranja, Miodrag Radunović, obratio se Savezu sindikata Crne Gore dopisom br.0401-3832 od 26.05.2009.godine, u kom je Savezu sindikata Crne Gore odobrio preusmjeravanje dijela sredstava opredijeljenih Memorandumom preduzeću El "Obod" a.d. Cetinje, u vidu pozajmice kojom bi se riješili nagomilani višegodišnji problemi u ovom preduzeću. Shodno navedenom, Kolegijum Izvršnog odbora Skupštine Saveza sindikata Crne Gore je dana 27.05.2009.godine usvojio Odluku br.03-765/3 kojom se preduzeću El "Obod" a.d. Cetinje odobrava pozajmica dijela sredstava opredijeljenih Memorandumom, u visini od 500.000,00€, radi rješavanja višegodišnjih nagomilanih problema u tom preduzeću.

Neposredno prije isplate pozajmice, direktor Agencije Crne Gore za restrukturiranje privrede i strana ulaganja, Branko Vujović, obratio se Savezu sindikata Crne Gore dopisom br.01-652 od 03.07.2009.godine, u kojem je potvrdio da će nakon realizacije prodaje akcija, a kao vlasnik većinskog paketa akcija u El "Obod" a.d. Cetinje, sredstva u iznosu od 500.000,00 eura biti opredijeljena Savezu sindikata Crne Gore za ublažavanje socijalnih problema bivših radnika El "Obod" a.d. Cetinje, čime bi se realizovao povraćaj pozajmice. S tim u vezi, Savez sindikata Crne Gore je od 15. do 31. jula 2009.godine zaposlenima El "Obod" a.d.Cetinje izvršio isplate otpremnina preko računa banke. Međutim, nakon izvršenih isplata navedena pozajmica nije vraćena, budući da je nad El "Obod" a.d.Cetinje otvoren stečajni postupak, odnosno nije izvršena prodaja akcija. Kao posljedica toga, Savez sindikata Crne Gore i po sudskim izvršenjima računi navedenog poslodavca su blokirani, a sredstva prinudno naplaćena taksativno nabrojanim zaposlenima, kojima je radni odnos prestao usljed stečaja kod poslodavca "Jakić" a.d. Pljevlja, "Monter" a.d. Pljevlja, te "Građevinar" a.d. Pljevlja.

Na osnovu presuda Osnovnog i Višeg suda, kao prvostepenog i drugostepenog organa u konkretnoj pravnoj stvari, tužiocima su usvojeni zahtjevi i tuženi, u ovom slučaju Savez sindikata Crne Gore, se obavezuje da po osnovu naknade, na ime otpremnine predviđene Memorandumom o načinu i dinamici isplate otpremnina licima za čijim je radom prestala potreba u periodu jul 2000.godine – decembar 2007.godine, isplati iznos od po 1.926,55€ sa kamatom.

U presudama se navodi da po mišljenju suda, Memorandum zaključen između tuženog i Ministarstva zdravlja, rada i socijalnog staranja se ima smatrati ugovorom u korist trećeg, a takav ugovor je ugovor kod koga se jedna ugovorna strana obavezuje prema drugoj ugovornoj strani da će izvršiti određenu prestaciju u korist te treće strane – u konkretnom slučaju, to su lica za čijim je radom prestala potreba u periodu od jula 2000.godine – decembar 2007.godine. kako bi korisnik – treće lice, stekao pravo iz ovakvog odnosa, potrebno je da bude određen, međutim, dovoljno je da ugovor sadrži elemente na osnovu kojih se korisnik može odrediti, a u konkretnom slučaju se upravo radi o tome da se korisnici prava zaključenog Memoranduma mogu odrediti na osnovu elemenata iz tačke 1 Memoranduma, a svi tužioci koji se pojavljuju u pokrenutim sporovima ispunjavaju te uslove. Nadalje, tačkom 2 Memoranduma predviđa se isplata sredstava po kriterijumima i spiskovima koje sačini Sindikat, međutim nije bilo predviđeno do kog vremena lica na koja se odnosi predmetni Memorandum, mogu da se prijavljuju, jer su se tuženom obratili krajem 2008.godine.

Na osnovu svega navedenog, u presudi se navodi da u konkretnom, zaposleni koji svoje pravo zasnivaju na Memorandumu zaključenom između Saveza sindikata Crne Gore i Ministarstva zdravlja, rada i socijalnog staranja, a kojim je decidno predviđena isplata otpremnine za sva lica za čijim je radom prestala potreba u periodu u kom je i zaposlenima prestao radni odnos, usljed stečaja, pa okolnost da eventualno obezbijedena sredstva od strane Ministarstva za ovu namjenu nijesu bila dovoljna za sva lica sa takvim statusom, ne može se odraziti na nemogućnost zaposlenih da ostvare pravo na tu naplatu. Sud je cijenio da bi takva situacija bila posljedica propusta Ministarstva da utvrdi kriterijume po kojem će biti izvršena isplata, te bi se na taj način eventualno smanjio broj lica koja bi imala pravo na predmetne isplate, a kako to nije učinjeno, pri tom tumačeći Memorandum kao ugovor u korist trećeg, sud je obavezao Ministarstvo da predmetne iznose isplati. Po tom osnovu, izdata su rješenja o izvršenju, na osnovu kojih je i došlo do blokada računa Saveza sindikata Crne Gore i prinudno naplaćena sredstva u ukupnom iznosu od 500.160,82€.

Savez sindikata Crne Gore se dana 25.01.2011.godine, obratio Ministarstvu rada i socijalnog staranja dopisom br.03-80, koji se odnosi na sprovođenje odredbi Memoranduma. U svom odgovoru br.0201-428 od 31.01.2011.godine, Ministarstvo je odgovorilo da se smatra da su u potpunosti ispoštovane odredbe potpisanog Memoranduma, a da lica koja nijesu ostvarila pravo na isplatu otpremnine po osnovu istog, mogu podnijeti zahtjev Fondu rada, u skladu sa odredbama Zakona o Fondu rada ("Službeni list Crne Gore", br.88/09). Navedeno je da je Fond rada osnovan da kao garantna institucija, omogući ostvarivanje prava na isplatu neisplaćenih potraživanja zaposlenih, kojima je radni odnos prestao usljed pokretanja stečaja kod poslodavca, s tim što neisplaćena potraživanja kod Fonda rada mogu ostvarivati u utvrđenom iznosu i zaposleni kojima je prestao radni odnos usljed pokretanja stečajnog postupka, a koji je okončan poslije stupanja na snagu Zakona o radu iz 2008.godine.

Međutim, evidentno je da je sud utvrdio da se isplate radnicima imaju izvršiti shodno uslovima iz Memoranduma, kao i da se predmetne isplate odnose na radnike kojima je radni odnos prestao u periodu između 2000. i 2007.godine, odnosno prije usvajanja Zakona o Fondu rada i prije osnivanja Fonda rada. Ovo potvrđuje i činjenica da se prinudna naplata sproveda sa računa Saveza sindikata Crne Gore, a da je sud u svom diktumu utvrdio da je Ministarstvo to koje snosi krajnju odgovornost za isplatu, što upućuje da Ministarstvo/Vlada i Savez sindikata Crne Gore treba da riješe svoj međusobni odnos u vezi sa ovim isplatama. S tim u vezi, Savez sindikata Crne Gore obraćao se Vladi Crne Gore još 22.02.2017.godine, dopisom br.03-112 (zaveden u Vladi dana 28.02.2017.godine pod br.01-1769), a kasnije i Ministarstvu ekonomskog razvoja, zahtjevom br.03-207 od 10.05.2021.godine, koji je dopunjen dana 11.01.2022.godine (br.dpune 03-1), kojim se traži da se Savezu sindikata Crne Gore omogući nadoknada prinudno naplaćenog iznosa.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja je, cijenivši kompletnu hronologiju u vezi sa predmetnim zahtjevom, kao i priloženu dokumentaciju, utvrdilo da je Savez sindikata Crne Gore sproveo isplate radnicima onako kako je to bilo utvrđeno Memorandumom, a da je iznos od 313.628,42€ prinudno naplaćen iz sopstvenih sredstava Saveza sindikata Crne Gore, prvenstveno zbog toga što se nikad nije realizovao povraćaj pozajmice od strane EI "Obod" a.d.Cetinje, date na inicijativu i uz saglasnost tadašnjeg Ministarstva zdravlja, rada i socijalnog staranja. Ministarstvo rada i socijalnog staranja je stava da Savez sindikata Crne Gore treba da sprovede internu reviziju i ispita zbog čega raniji menadžment nije pokušao ili nije uspio da sredstva iz pozajmice vrati u stečajnom postupku, kao stečajni povjerilac. Međutim, kako je iz prednje navedenog utvrđeno da je Savez sindikata Crne Gore postupao uvijek uz saglasnost resornog ministarstva, i uz garancije Vlade i njenih organa, nesporan je zaključak da je Vlada dužna da reguliše svoje odnose sa Savezom sindikata Crne Gore i nadoknadi Savezu sindikata Crne Gore sredstva koja su prinudno naplaćena u sudskim postupcima.

SPORAZUM O REGULISANJU MEĐUSOBNIH ODNOSA

Zaključen u Podgorici dana _____2022.godine između:

1.Ministarstva rada i socijalnog staranja, sa sjedištem u Podgorici, Rimski trg 46, PIB _____ kojeg zastupa ministar Admir Adrović (u daljem tekstu: dužnik), s jedne i

2.Saveza sindikata Crne Gore, sa sjedištem u Podgorici, ul.Novaka Miloševa 29/I, PIB _____, kojeg zastupa generalni sekretar Duško Zarubica (u daljem tekstu: povjerilac), sa druge strane.

Sporazumne strane su konstatovale da postoji neizmireno potraživanje u iznosu od 313.628,42€, te su stoga pristupile zaključenju ovog sporazuma, kako slijedi:

1. Predmet ovog Sporazuma je izmirenje neisplaćenih potraživanja, kao i regulisanje međusobnih odnosa u vezi sa Memorandumom o načinu i dinamici isplate otpremnina licima za čijim je radom prestala potreba u periodu od jula 2000.godine – decembar 2007.godine br.0401-5046.
2. Dužnik se obavezuje da će potraživanje nastalo po osnovu Memoranduma o načinu i dinamici isplate otpremnina licima za čijim je radom prestala potreba u periodu od jula 2000.godine – decembar 2007.godine br.0401-5046, izmiriti u cjelosti najkasnije do 31.decembra 2022. godine.
3. Ukoliko dužnik iz prethodne tačke ovog Sporazuma ne izmiri nastala potraživanja, povjerilac zadržava pravo jednostaronog raskida ovog Sporazuma, kao i pravo na zaštitu pred nadležnim sudom.
4. Na sva pitanja neregulisana ovim Sporazumom, primjenjivaće se odredbe svih zakonskih i drugih pozitivnopravnih propisa, koji ovu oblast regulišu.
5. Sporazumne strane, nakon što su upoznate sa sadržinom sporazuma, izjavile su da nemaju primjedbi na isti.
6. Ovaj Sporazum sačinjen je u 8 (osam) istovjetnih primjeraka pred sporazumnim stranama, od kojih Ministarstvo rada i socijalnog staranja zadržava šest (6), a Savez sindikata Crne Gore zadržava preostala 2 (dva).

Ministarstvo rada i socijalnog staranja
ministar Admir Adrović

Savez sindikata Crne Gore
generalni sekretar Duško Zarubica